

UZASADNIENIE

1. Potrzeba i cel wydania aktu prawnego

Projekt rozporządzenia wykonuje upoważnienie ustawowe z art. 25 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku gazu (Dz. U. poz. 2687), zwanej dalej „ustawą”.

Celem wydania projektowanego rozporządzenia jest umożliwienie realizacji obowiązku przekazywania przez przedsiębiorstwa wydobywające gaz ziemny gazowego odpisu na Fundusz Wypłaty Różnicy Ceny, zwanego dalej „gazowym odpisem”, określonego w art. 24 ustawy.

Projektowane rozwiązanie jest częścią systemu przewidzianego w ustawie, którego celem jest przeciwdziałanie rosnącym cenom paliw gazowych. Wzrost cen paliw gazowych na rynku krajowym i zagranicznym w 2022 r. jest wynikiem oddziaływania kilku nakładających się na siebie czynników. Główne znaczenie należy przypisać inwazji zbrojnej Rosji na Ukrainę oraz ożywieniu gospodarczemu po pandemii COVID-19. Działania rozpoczęte przez Federację Rosyjską miały znaczący wpływ na wysokość i nieprzewidywalność cen gazu i innych surowców. Trwająca przebudowa źródeł i kierunków dostaw paliw gazowych powoduje dodatkową presję wynikającą z kosztów dostosowania się przedsiębiorców do nowej sytuacji. Wysokie ceny paliw gazowych mają wpływ nie tylko na cały sektor gazowy, energetyczny i ciepłowniczy, ale także bezpośrednio na wszystkich obywateli oraz instytucje użyteczności publicznej, skutkując koniecznością pokrywania wyższych, często nieakceptowalnych, wydatków na surowce niezbędne do obsługi systemu grzewczego.

W celu przeciwdziałania opisywanym negatywnym zjawiskom ustawa wprowadza mechanizmy osłonowe dla niektórych odbiorców paliw gazowych. Komplementarne do tych rozwiązań jest wprowadzenie w rozdziale 3 ustawy regulacji dotyczącej gazowego odpisu, do którego przekazywania zostały zobowiązane przedsiębiorstwa wydobywające gaz ziemny zgodnie z art. 24 ustawy. Celem wprowadzenia instytucji gazowego odpisu jest zapewnienie przekazywania określonej części zysku przez przedsiębiorstwa wydobywające gaz ziemny na rzecz finansowania rekompensat za stosowanie ceny maksymalnej paliw gazowych.

Zgodnie z art. 25 ust. 2 ustawy Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, sposób ustalania wysokości gazowego odpisu, biorąc pod uwagę konieczność równoważenia interesów uczestników rynku gazu ziemnego, z zastrzeżeniem ust. 1, który wskazuje, że wysokość tego odpisu nie może przekraczać równowartości średniej ceny ważonej wolumenem zawartych

transakcji w kontraktach rocznych na TGE Y-23 w okresie od początku notowania tego instrumentu na giełdzie towarowej do dnia wejścia w życie ustawy.

2. Opis najważniejszych rozwiązań projektu rozporządzenia

W § 1 projektu rozporządzenia określono sposób ustalania wysokości gazowego odpisu za dany miesiąc kalendarzowy, który oblicza się jako iloczyn wolumenu wydobytego gazu ziemnego oraz dodatniej różnicy średniej ważonej wolumenem ceny transakcji w kontraktach kwartalnych GAS_BASE_Q-1-23 w okresie od początku notowania tego instrumentu do dnia wejścia w życie projektowanego rozporządzenia oraz średniego ważonego wolumenem kosztu wydobycia gazu ziemnego wynikającego z ksiąg rachunkowych przedsiębiorstwa wydobywającego gaz ziemny, a także kosztów inwestycyjnych służących utrzymaniu lub zwiększeniu poziomu wydobycia gazu ziemnego w kraju określonego jako 25 zł/MWh, pomnożony razy 0,97. Wysokość gazowego odpisu, jak również wartości niezbędne do jego obliczania, takie jak wolumen wydobytego gazu ziemnego oraz średni ważony wolumenem koszt wydobycia gazu ziemnego, są wskazywane dla danego miesiąca kalendarzowego, za który oblicza się odpis, ponieważ zgodnie z art. 26 ust. 1 ustawy przedsiębiorstwa wydobywające gaz ziemny zostały zobowiązane do przekazywania tego odpisu za dany miesiąc kalendarzowy.

3. Wejście w życie

Zgodnie z § 2 projektu rozporządzenia proponuje się, aby rozporządzenie weszło w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

Wejście w życie rozporządzenia z dniem następującym po dniu ogłoszenia jest uzasadnione przede wszystkim potrzebą natychmiastowego wejścia w życie przedmiotowej regulacji, która jest niezbędna do prawidłowej realizacji obowiązku nałożonego na przedsiębiorstwa wydobywające gaz ziemny, o którym mowa w art. 24 ustawy, od dnia 1 stycznia 2023 r.

Ważny interes państwa wymaga natychmiastowego wejścia w życie projektowanego rozporządzenia, a zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie.

4. Zgodność z prawem Unii Europejskiej

W ocenie projektodawców projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

5. Notyfikacja

Projekt rozporządzenia nie podlega procedurze notyfikacji aktów prawnych, określonej w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt rozporządzenia nie wymaga przedstawienia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

6. Wpływ na mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców

Projekt rozporządzenia nie dotyczy majątkowych praw i obowiązków przedsiębiorców lub praw i obowiązków przedsiębiorców wobec organów administracji publicznej i nie wpływa na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców.

7. Konsultacje projektu

Ze względu na priorytetowy charakter przedmiotowej regulacji i konieczność możliwie pilnego wprowadzenia do obrotu prawnego proponowanych rozwiązań, które umożliwią prawidłowe wykonanie przez przedsiębiorstwa wydobywające gaz ziemny obowiązku nałożonego na nie przepisami ustawy od dnia 1 stycznia 2023 r. – projekt rozporządzenia jest procedowany w trybie odrębnym, zgodnie z § 98–100 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348). W związku z tym projekt nie został skierowany do konsultacji publicznych ani do opiniowania.